

Journal of Education Studies

Volume 18
Issue 1 *July-December 1989*

Article 3

1-1-1989

ครูตบตีกับนักเรียน

อรารรรณ บรรจงศิลป์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

บรรจงศิลป์, อรารรรณ (1989) "ครูตบตีกับนักเรียน," *Journal of Education Studies*: Vol. 18: Iss. 1, Article 3.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.18.1.3

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol18/iss1/3>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ครูดนตรีกับนักดนตรี

อรพรรณ บรรจงศิลป์

จากประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งเป็นครูดนตรีสอนในโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม มาประมาณ ๒๕ ปี พบว่า มีบางท่านที่เข้าใจผิดคิดว่า ครูดนตรี คือนักดนตรี และนักดนตรี คือ ครูดนตรี ดังนั้นการเรียนการสอนดนตรีในบางโรงเรียน จึงเชิญนักดนตรีมาเป็นครูดนตรี

ความจริง ๒ คำนี้ มีความหมายต่างกันมาก ครูดนตรีหรือนักการศึกษาดนตรี ภาษาอังกฤษใช้คำว่า music educator ส่วนนักดนตรีใช้คำว่า musician

ความหมายของครูดนตรีนั้น หมายถึงครูที่ไม่เพียงแต่มีความรู้ และมีทักษะทางดนตรี แต่ครูดนตรีจะต้องรู้เป้าหมายของหลักสูตร รู้ว่าหลักสูตรมุ่งหมายให้เด็กมีพฤติกรรมอย่างไร ครูต้องรู้จักมุ่งหมายของการเรียนการสอนดนตรี ต้องรู้ว่าเด็กควรมีพฤติกรรมทางดนตรีอย่างไร ความรู้และทักษะด้านใดที่เด็กควรได้รับ ทำอย่างไรจึงจะช่วยให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรี

และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูต้องรู้วิธีการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้เด็กสนุกสนานมีชีวิตชีวา และสามารถใช้อิทธิพลของดนตรีเป็นสื่อให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนดนตรี ครูต้องรู้ขอบเขตการเตรียมการสอน รู้ว่าจะสอนอย่างไร โดยนำความรู้ทางจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

ส่วนคำว่านักดนตรี คือ ผู้ที่มีความรู้ทางดนตรี มีทักษะและเทคนิคขั้นสูงทางดนตรีมีประสบการณ์แสดงมาก และเป็นที่ยอมรับของผู้ชมและผู้ฟัง นักดนตรีอาจจะไม่สนใจหรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนเลยก็ได้

โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม เป็นหน่วยปฏิบัติการของคณะครุศาสตร์ เป็นแหล่งให้นิสิตได้มาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากประสบการณ์ของผู้เขียนเกี่ยวกับนิสิตวิชาเอก

คนตรีที่มาฝึกสอนคนตรีในโรงเรียนสาธิตจุฬาฯ ฝ่ายประถม ผู้เขียนพบว่านิสิตบางคนไม่ทราบทิศทางที่แท้จริงของตนเอง ไม่รู้ว่าเมื่อจบแล้วหน้าที่ของเขาคือ การสอนคนตรีในชั้นเรียน แต่ความหวังของเขา คือการเป็นนักคนตรี การไปแสดงคนตรี หรือถ้าจะสอนคนตรีก็นสอนเป็นรายบุคคลในบ้านหรือสถานที่ต่าง ๆ นิสิตเหล่านี้ไม่รู้ว่าการสอนคนตรีในชั้นเรียน ๔๐-๕๐ คนนั้นควรจะทำอะไร ควรสอนอย่างไร ควรจัดกิจกรรมอะไรให้เด็ก ดังนั้นเขาจึงมุ่งมันเรียนคนตรีภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติด้วยความขยันหมั่นเพียร ขณะที่เรียนวิชาครู อย่างเนือยๆ ไม่กระตือรือร้น

ตัวอย่างดังกล่าวนี้ พบจากการมาฝึกสอนของนิสิตวิชาเอกคนตรีบางคน ซึ่งกล่าวว่า “ผมไม่ชอบสอนเด็กในชั้นเรียน” “หนูไม่รู้จะสอนอะไรเขา” “หนูเรียนคนตรีมามากมายจะให้มาสอนเด็ก ๆ แบบนี้ หนูทนไม่ได้” “ถ้าผมเรียนจบ ผมไม่มานั่งสอนแบบนี้หรืออกผมจะเป็นนักคนตรี” ฯลฯ

จากทัศนคติเหล่านี้ ทำให้นิสิตบางคนไม่ประสบผลสำเร็จในการมาฝึกสอนคนตรีเท่าที่ควร ถึงแม้จะมีความสามารถทางคนตรีสูงทั้งนี้เพราะเขามีความรู้สึกว่า การสอนคนตรีในชั้นเรียน ไม่ใช่เป้าหมายที่เขาปรารถนา จึง

ทำการฝึกสอนแบบให้เสร็จ ๆ ไป โดยไม่พยายามค้นคว้าวิธีการเรียนการสอน การนำจิตวิทยามาช่วยในการสอน

ในความคิดของผู้เขียน การเริ่มต้นรับนิสิตเข้าเรียนวิชาเอกคนตรี โดยวิธีการทดสอบความสามารถทางคนตรี สอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์นั้น เราไม่สามารถเข้าใจความต้องการที่แท้จริงของนิสิตว่ารักการเป็นครูหรือไม่ ถึงแม้การสอบเข้าเรียนคนตรีในจุฬาฯ จะมี ๒ คณะ ให้ผู้สอบเลือก คือคณะศิลปกรรม ซึ่งมุ่งผลิตศิลปิน ส่วนครุศาสตร์ มุ่งผลิตครูคนตรีกก็ตาม แต่ผู้สอบอาจไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ ๒ คณะนี้ชัดเจนเพียงพอ หรืออาจเข้าใจแต่ผลการสอบไม่สามารถทำให้เขามีโอกาสเลือกคณะที่ต้องการได้ ดังนั้นนิสิตที่เข้ามาเรียนคณะนี้จึงมิได้มีเป้าหมายต้องการเป็นครูเหมือนกันทั้งหมด นอกจากเราจะต้องมาสร้างความรักการเป็นครูขึ้นในคณะครุศาสตร์

ที่จริงแล้ว การเรียนวิชาคนตรีศึกษาในคณะครุศาสตร์นั้นผู้เขียนคิดว่า เป็นเรื่องที่ยากมาก เนื่องจากนิสิตจะต้องเรียนถึง ๓ ส่วนคือ วิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาการศึกษา และวิชาเอกคนตรี การเรียนวิชาเอกคนตรีนั้น มิใช่เหมือนวิชาอื่น ๆ เพราะคนตรีมีทั้งทฤษฎี และปฏิบัติ โดยเฉพาะภาคปฏิบัติของคนตรีจำเป็น

ต้องอาศัยเวลาฝึกซ้อมมาก ไม่น้อยกว่าวันละ ๗-๘ ชั่วโมง จึงทำให้นิสิตมีเวลาให้กับวิชาอื่นไม่มากนัก

ผู้เขียนไม่ทราบว่าจะสร้างทัศนคติของความรักการเป็นครุคนตรี และเห็นว่าครุคนตรีสำหรับเด็กมีความสำคัญได้อย่างไร เราคงจะต้องมาพิจารณาดังแต่ การรับนิสิตเข้ามาตั้งแต่ปี ๑ การรับนิสิตสาขาคนตรีนั้น ที่แน่นอนที่สุด คือ นิสิตต้องมีความสามารถทางคนตรีก่อนอื่น ทั้งนี้เพราะเราทราบว่า เราไม่สามารถสร้างนิสิตให้มีความสามารถทางคนตรีได้ในช่วงระยะเวลา ๔ ปี ของการเรียนในมหาวิทยาลัย เนื่องจากความสามารถทางคนตรีนั้นเป็นผลผลิตของการสร้างสมมาเป็นระยะเวลานานนับเป็นสิบปี ดังนั้นนิสิตที่เข้ามาเรียนสาขานี้ จึงต้องมีความรู้ มีทักษะ และมีความรักคนตรีมาก่อนซึ่งก็เป็นธรรมดาที่เมื่อเขามีความรักคนตรี เขาจึงใฝ่ใจที่จะศึกษาคนตรีต่อไปในชั้นสูง และแนวโน้มที่ใฝ่ฝันในอนาคต คือ การเป็นนักคนตรี ซึ่งมีความสามารถในการแสดงคนตรีในที่ต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง

ทำอย่างไรจึงจะให้ผู้เรียน รักความเป็นครุคนตรีเท่า ๆ กับรักคนตรี ทำอย่างไรจึงจะให้ผู้เรียนหันมาสนใจและเอาใจใส่เทคนิควิธี

การเรียนการสอนคนตรี สนใจการค้นคว้าทดลองการสอนคนตรีมากกว่าที่จะมุ่งเป็นนักคนตรี คือ ฝึกทักษะคนตรีเพื่อตนเอง คงต้องมีการปรับหลักสูตรการเรียนการสอน โดยสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เผชิญกับการเรียนการสอนคนตรีมากขึ้น ให้เขาได้มีโอกาสค้นคว้าทดลองมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเพียงแต่การเรียนทฤษฎีการเรียนการสอน การมาสังเกตการสอน และทดลองสอนในปีสุดท้าย คงไม่เพียงพอในการสร้างความรักของการเป็นครุคนตรีได้ ผู้เรียนควรได้รับสถานการณ์ในการสอนจริงบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดทักษะการสอนมีความมั่นใจในการสอน และเห็นความสำคัญของเทคนิควิธีการเรียนการสอน อันจะสามารถนำไปใช้ได้ในอนาคตต่อไป

ผู้เขียนคิดว่า การเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นครุคนตรี รักการสอนคนตรี เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาครูได้นั้น ขึ้นกับปัจจัยหลายด้าน เช่น การจัดหลักสูตรว่าเหมาะสมหรือไม่ วิชาที่จัดสอนตรงกับสิ่งที่นำไปใช้หรือไม่ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับในขณะที่ศึกษาอยู่มีผลอย่างไรกับเขาบ้าง อย่างไรก็ตามปัจจัยสำคัญที่สุดคือ ทั่วครูผู้สอน เพราะทั่วครูเปรียบเสมือนแม่แบบของผู้เรียน ทั่วครูจะต้องพิจารณาการสอนและบทบาทของตนเองว่า ได้ทำให้ผู้เรียนเห็น

ความสำคัญของการเป็นครูคนตรีหรือไม่ ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการเรียนการสอนคนตรีแก่ผู้เรียนเพียงพอหรือยัง และได้สร้างทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูมากน้อยเพียงไร

ภารกิจเหล่านี้เป็นสิ่งที่สถาบันผลิตครูคนตรีควรจะต้องตระหนักถึง เพื่อสร้างครูคนตรีที่มีความศรัทธาและเข้าใจบทบาทในวิชาชีพของตนอย่างแท้จริง